

Detyra 1. Të gjenden të gjitha treshet e numrave të plotë (x, y, z) që janë zgjidhje të ekuacionit

$$x^2 + y^2 + z^2 + xy + yz + zx = 6$$

Zgjidhje. Ekuacioni i dhënë është ekuivalent me

$$2x^2 + 2y^2 + 2z^2 + 2xy + 2yz + 2zx = 12 \sim [(x^2 + 2xy + y^2) + (y^2 + 2yz + z^2) + (z^2 + 2zx + x^2)] = 12 \sim (x + y)^2 + (y + z)^2 + (z + x)^2 = 12.$$

Numri 12 mund të paraqitet si shumë e katrorëve të tre numrave të plotë vetëm në një mënyrë të vetme: $12 = 4 + 4 + 4 = (\pm 2)^2 + (\pm 2)^2 + (\pm 2)^2$. Prandaj, nga ekuacioni i fundit rrjedh se $x + y = \pm 2$, $y + z = \pm 2$ dhe $z + x = \pm 2$, kështu që (x, y, z) është zgjidhje e sistemeve vijuese:

$$\begin{aligned} & \left\{ \begin{array}{l} x + y = 2 \\ y + z = 2 \\ z + x = 2 \end{array} \right., \left\{ \begin{array}{l} x + y = 2 \\ y + z = 2 \\ z + x = -2 \end{array} \right.; \left\{ \begin{array}{l} x + y = -2 \\ y + z = 2 \\ z + x = 2 \end{array} \right.; \left\{ \begin{array}{l} x + y = 2 \\ y + z = -2 \\ z + x = 2 \end{array} \right.; \\ & \left\{ \begin{array}{l} x + y = 2 \\ y + z = -2 \\ z + x = -2 \end{array} \right.; \left\{ \begin{array}{l} x + y = -2 \\ y + z = -2 \\ z + x = 2 \end{array} \right.; \left\{ \begin{array}{l} x + y = -2 \\ y + z = 2 \\ z + x = -2 \end{array} \right.; \left\{ \begin{array}{l} x + y = -2 \\ y + z = -2 \\ z + x = -2 \end{array} \right. \end{aligned}$$

Meqë $(1,1,1), (-1,3-1), (-1,-1,3), (3,-1,-1), (1,1,-3), (1,-3,1), (-3,1,1)$ dhe $(-1,-1,-1)$ janë zgjidhjet e sistemeve të mësipërme përkatësisht, përfundojmë se

$$\{(1,1,1), (-1,3-1), (-1,-1,3), (3,-1,-1), (1,1,-3), (1,-3,1), (-3,1,1), (-1,-1,-1)\}$$

Është bashkësia e të gjitha treshëve të renditura të kërkuara. ■

Detyra 2. Të vërtetohet se numri $2017^{2016} - 2016^{2017}$ plotpjesëtohet me 5.

Zgjidhje 1. Meqë $2017^{2016} = (2017^4)^{504}$ dhe meqë numri 2017^4 përfundon me shifrën 1 (sepse 7^4 përfundon me 1), përfundojmë se edhe numri 2017^{2016} përfundon me shifrën 1. Nga ana tjetër, numri 2016^{2017} përfundon me shifrën 6 (si fuqi e numrit 2016 që përfundon me 6). Prandaj, numri $2017^{2016} - 2016^{2017}$ përfundon me 5 (si ndryshim i numrit që përfundon me 1 dhe i numrit që përfundon me 6), dhe, si i tillë, ai plotpjesëtohet me 5. ■

Detyra 3. Largesa ndërmjet vendeve A dhe B është 408 km. Nga vendi A në drejtim të vendit B lëviz një motoçiklist kurse prej vendit B në drejtim të vendit A lëviz një biçiklist. Në qoftë se motoçiklisti nisat 2 orë më heret se biçiklisti, ata do të takohen pas 7 orësh të fillimit të lëvizjes së biçiklistit. Në qoftë se biçiklisti nisat 2 orë më heret se motoçiklisti, ata do të takohen pas 8 orësh nga fillimi i lëvizjes së motoçiklistit. Të gjendet shpejtësia e lëvizjes së motoçiklistit dhe ajo e biçiklistit në qoftë se ato shpejtësi janë konstante gjatë gjithë kohës.

Zgjidhje. Le të jetë s_1 gjatësia e rrugës që e kalon motoçiklisti deri në takimin me biçiklistin dhe s_2 gjatësia e rrugës që kalon biçiklisti deri në takim me motoçiklistin. Po ashtu, $x \text{ km/h}$ le të jetë shpejtësia e motoçiklistit kurse $y \text{ km/h}$ shpejtësia e biçiklistit.

Meqë kur motoçiklisti nisat 2 orë më heret se biçiklisti, ata takohen pas 7 orësh të fillimit të lëvizjes së biçiklistit, përfundojmë se motoçiklisti rrugën s_1 me shpejtësi $x \text{ km/h}$ e kalon për $7 + 2 = 9$ orë kurse biçiklisti rrugën s_2 me shpejtësi $y \text{ km/h}$ e kalon për 7 orë. Prandaj,

$$s_1 = 9x \text{ km} \quad \text{dhe} \quad s_2 = 7y \text{ km}.$$

Meqë kur biçiklisti nisat 2 orë më heret se motoçiklisti, ata takohen pas 8 orësh të fillimit të lëvizjes së motoçiklistit, përfundojmë se motoçiklisti rrugën s_1 me shpejtësi $x \text{ km/h}$ e kalon për 8 orë kurse biçiklisti rrugën s_2 me shpejtësi $y \text{ km/h}$ e kalon për $8 + 2 = 10$ orë. Prandaj,

$$s_1 = 8x \text{ km} \quad \text{dhe} \quad s_2 = 10y \text{ km}.$$

Meqë e gjithë rruga prej vendit A deri në vendin B është e gjatë $s_1 + s_2 = 408 \text{ km}$, përfundojmë që, në dy rastet e mësipërme, kemi

$$9x + 7y = 408 \quad \text{dhe} \quad 8x + 10y = 408.$$

Zgjidhja e këtij sistemi është $(x, y) = (36, 12)$. Përfundimisht, shpejtësia e motoçiklistit është $x = 36 \text{ km/h}$ kurse shpejtësia e biçiklistit është $y = 12 \text{ km/h}$. ■

Detyra 4. Le të jetë $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbf{R}$ funksion monotono zvogëlues. Në qoftë se

$$f(2a^2 + a + 1) < f(3a^2 - 4a + 1)$$

të gjendet intervali të cilit i takon a .

%(Xiang Bin, Lee Peng Yee, Mathematical Olympiads in China; 2005 (Jangxi), det.8, fq.43).

Zgjidhje. Meqë f është i përkufizuar në intervalin $(0, +\infty)$, përfundojmë se duhet të jetë $2a^2 + a + 1 > 0$ dhe $3a^2 - 4a + 1 > 0$. Meqë për çdo $a \in \mathbf{R}$ është $2a^2 + a + 1 = 2(a + \frac{1}{2})^2 + \frac{7}{8} > 0$, mbetet të jetë $3a^2 - 4a + 1 > 0$. Meqë

$$3a^2 - 4a + 1 = 3a^2 - 3a - a + 1 = 3a(a - 1) - (a - 1) = (3a - 1)(a - 1)$$

duhet të jetë $(3a - 1)(a - 1) > 0$ prej nga rrjedh se

$$\begin{aligned} (3a - 1 > 0 \wedge a - 1 > 0) \vee (3a - 1 < 0 \wedge a - 1 < 0) &\Leftrightarrow \left(a > \frac{1}{3} \wedge a > 1\right) \vee \left(a < \frac{1}{3} \wedge a < 1\right) \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow a > 1 \vee a < \frac{1}{3}. \end{aligned}$$

Pra,
$$a \in \left(-\infty, \frac{1}{3}\right) \cup (1, +\infty). \quad (1)$$

Nga ana tjetër, nga $f(2a^2 + a + 1) < f(3a^2 - 4a + 1)$, meqë f është monotono zvogëlues, rrjedh se

$$2a^2 + a + 1 > 3a^2 - 4a + 1 \Leftrightarrow a^2 - 5a < 0 \Leftrightarrow a(a - 5) < 0 \quad (a > 0 \wedge a - 5 < 0) \vee (a < 0 \wedge a - 5 > 0) \Leftrightarrow (a > 0 \wedge a < 5) \vee (a < 0 \wedge a > 5) \Leftrightarrow a \in (0, 5) \cup \emptyset = (0, 5),$$

d.m.th.
$$a \in (0, 5). \quad (2)$$

Nga (1) dhe (2) rrjedh se

$$a \in \left[\left(-\infty, \frac{1}{3}\right) \cup (1, +\infty)\right] \cap (0, 5) = \left[\left(-\infty, \frac{1}{3}\right) \cap (0, 5)\right] \cup [(1, +\infty) \cap (0, 5)] = \left(0, \frac{1}{3}\right) \cup (1, 5).$$

Përfundimisht, $a \in \left(0, \frac{1}{3}\right) \cup (1, 5)$. ■

Detyra 5. Të vërtetohet se për çdo numër të plotë $n > 2$ fuqia e n -të e gjatësisë së hipotenuzës së një trekëndëshi kënddrejtë është më e madhe se shuma e fuqive të n -ta të kateteve të atij trekëndëshi.

Zgjidhje. Le të jenë a, b, c gjatësitë e dy kateteve dhe hipotenuzës së trekëndëshit kënddrejtë, përkatësisht. Duhet vërtetuar se për çdo numër të plotë $n > 2$ vlen

$$c^n > a^n + b^n.$$

Vërtet, sipas teoremës së Pitagorës vlen $c^2 = a^2 + b^2$ kështu që:

$$c^n = c^2 \cdot c^{n-2} = (a^2 + b^2) \cdot c^{n-2} = a^2 \cdot c^{n-2} + b^2 \cdot c^{n-2}.$$

Meqë $c > a$ dhe $c > b$, rrjedh se $c^{n-2} > a^{n-2}$ dhe $c^{n-2} > b^{n-2}$. Duke pasur parasysh këto, nga barazimi i mësipërm rrjedh se

$$c^n = a^2 \cdot c^{n-2} + b^2 \cdot c^{n-2} > a^2 \cdot a^{n-2} + b^2 \cdot b^{n-2} = a^n + b^n,$$

d.m.th. $c^n > a^n + b^n$, çka duhej vërtetuar. ■